

Օրթոտոքս եկեղեցւոյն նախկին պատրիարքը Եօաքիմ Գ անգամ վերընտրուեց էնոյն պատմութիւն համար :

Եօաքիմ Գ 67 տարեկան է Սեպտիմիան անգամ պատրիարքական աթոռը բարձրացաւ 1876 հոկտեմբերին : Վեց տարի ետքը 1884 մարտին ստիպուեցաւ հրաժարականը առաւ : Ինք աշխատած էր յոյն կղերականութիւն վերակազմել : Ինչ որ կղերականներու անվտանգութիւնը վրայ հրաւիրեց : Այն օրէն նանկ ստակալի ընդդիմութեան հանդիպեցաւ որ ստիպուեց իսկոյն հրաժարիլ : Կղերականութեան այս հակառակութիւնը քաջալերութիւն կը գտնէր յոյն կառավարութեան կողմէ : որ իրուամբ կամ յանրապետի Ռուսոյ մէկ օրկանը կամ բարեկամը կը նկատէր : Այս վերջին իբրեւ օրթոտոքս մեծ տէրութիւն մը : միշտ աշխատած է մեծ ներքին պատրիարքարանին վրայ մեծ ազդեցութիւն ունենալ : Այս ժամանակները Քիւրիւք Սալիփաչան եպարքոս էր : և իր կողմ մեծապէս նպաստեց Եօաքիմ հրաժարելուն : Ռետոյ սակայն Սալիփաչան յայտնած է թէ իր եպարքոսութեան ատեն զօրժուած բոլոր սխալներուն մէջ Եօաքիմի դէմ կուրելը ամենէ մեծը եղած է :

Եօաքիմ Աթոս մեկնեցաւ իր բնակարանը : Բայց ամէն անգամուն երբ պատրիարքական աթոռը թափուր կը մնար : ընտրողական ժողովին մէջ Եօաքիմ անունը կերտար : կարգ մը ան նշան եկեղեցականներու ցանկին քով : որպէս զի կղերականութիւնը ստիպուի Եօաքիմ ընտրել : Բայց միշտ այս վերջինները իրենց ընտրութիւնը կատարած են փայտէ մարդու մը :

չարագուշակ համարուիլ : այն ալ ըստ բառականին զէնք եւ ուղղաճիւղ չի գտնուելին էր Իրենց բոլոր ունեցածը 600 հին հրացաններ էին : 16 «էկլէզիա»ներ եւ 6 ընկալիք թրնդանօթներ : Իսկ Պոլսէն ապսպրուած հրացանները չի կրցան ժամանակին հասնիլ :

Այսպէս ահա ապստամբները կարողացան 5—10 օր խաղցնել սաճկաց բազմաթիւ բանակը : որ կը բաղկանար մօտ 10,000 զօրքերէ : քանի մը խուճր պաշարօգոյքներէ : չէր թէ զներէ եւն : Բայց անկարելի էր որ ափ մը ապստամբներ կարողանային ընդ երկար կործք տալ ահագին զօրութեան մը դէմ : ու այս պատճառաւ ստիպուեցան լեռները քաշուիլ ու հոն շարունակել իրենց գործողութիւնները : Պաշարօգոյքները ահա ատեն գիւղերու ու քաղաքները մտան եւ սկսան իրենց սովորական դործերը՝ յափշտակել հրդեհել : ջարդել :

Սեղծ անխելները կը կարծէին թէ ատով ամէն բան կը վերջանայ : եւ ապստամբութիւնը կը մարի ալ չի բռնկուիլ համար : Բայց շատ սխալ էր թուեցաւ կարծիքը : Բանակաւորներէն սլացող կայծը օր ամբողջ Սրէտնա-Կօրան հրդեհած էր : չի յամեցաւ նաեւ պաշարաններն ալ ճեղքելու եւ ամբողջ Պուլկարիան բոցավառելու : Տաճիկները իրենց սուտ յաղթանակէն գինովցած՝ ստիպուեցան հակառակ իրենց կամքին՝ կիսկատար թողուլ այդ «սրբազան գործը» եւ ուղղուիլ հոն ուր դէպքերը աւելի լուրջ կեցարանք մը առած էին : Ամբողջ Սթարա Բլանիան ապստամբ չէ թէ ներքով լեցուած էր : Մէկ կողմէ : մինչդեռ Բանակաւոր իշխելի : Քօրբիշաբաթի : Պաթաքի : Բերուշտիցաթի եւ Պրաճիկովի մէջ փոքրիկ երախաներու : կիներու աղջիկներու եւ ծերերու մահաճիւճ ու մորմօքիչ աղաղակները երկինք կը բարձրանային : միւս կողմէ կապրովօի : Թանուլայի : Սէվլիէլօի : Թրօսեանի : Սիլվիէի եւ Տրէնուլայի պաշարաններուն մէջ պուլկար առիճները վեհօրէն ու աներկիւղ կանգնած էին բարբարոս : արիւնկալի մարդասպաններու դէմ : Բայց շատ ժամանակ չանցաւ : անոնք եւս առաջիններուն բաղդը ունեցան : հոն ալ միեւնոյն աղեկաւոր ողբ ու կոծ սկսաւ երկինք թնդացնել :

(Շարունակելի)

— Վրասիկով—կանչեցին հայդուկները :

Վրասիկովը : պուլկար խուճրու մէջ նախկին կամաւոր մը : Բարօվաքիէն կազմուած : Պիլկրատի մէջ : յետոյ Բանակօթի հրոսախուճարի մէջ հայդուկ էր : որ Պալքանը շատ պատեցաւ եւ Ռուսական քաղաքներուն մէջ շատ թափառեցաւ : հիմակ : քաղաքին պուլկար վարժարանին ուսուցիչն էր :

— Լաւ ուրախութիւն : աղաքներ : ըսաւ ընտանեկանը եւ զուարթօրէն իր փայլուն սիրելիները գինիով թաթախուած սեղանի վրայ դրաւ—Աս անգամ ալ զլիարկս : գինեւտունէց առանց պատի գուրս չի պիտի ելլայ : Սթրանճա : Ինչպէս ես : խելքի կը բերես կոր աղաքները : a propos պէ : հէյ դիտէք ինչո՞ւ եկայ :

— Որ թեղ ալ կամայ մը գինիով մեծարենք : ըսաւ Մաքէտոնաքին : գաւաթը լեցնելով :

տիճան ժողովուրդը ոգեւորել : որ այլեւս կարելի չի պիտի ըլլար ազատութեան գաղափարը այդ ժողովրդին սրէն ու եւ կերպով հետուիլ : Այդ ոգեւորութիւնը այնքան բուռն ու սաստիկ էր որ : իսկոյն պիտի պոթկար : պիտի բռնկէր եւ իր բոցերով պիտի հրդեհէր ամբողջ Պուլկարիան : Այդ օրը մայիս 1րդ պէտք էր ըլլար : բայց որովհետեւ այդ օրը դեռ շատ հետուի էր եւ տաճիկ կոտորածութիւնը իր ցած լըրտեսներուն ձեռքով յեղափոխական գաղտնիքներուն սկսած էր տեղեկանալ : իսկ միւս կողմէ ժողովուրդն ալ անհամբեր կսպասէր : ուստի այդ օրը ապրիլ 20ը եղաւ : Բանակաւորներէն սկսեալ բոլոր Սրէտնա-Կօրան ոտքի կանգնած էր : Յանկարծ իրարանցում մը : իստանալովութիւնը մը տաճիկ բանակներու մէջ երեւան կուգայ : թիւրք զօրքերը շուտով : ահաբեկ պաշարօգոյքներու հետ իստան կուղղուէին զէպի այն կողմը ուր 500 տարի անընդհատ գերութեան սակ ճնշուած անպաշտպան ազգ մը : վերջապէս ելած էր : յուսահատ բայց վստահ իր բաղուկներուն : եւ իր քաջութեան : կերպով մը իր ձայնը բարձրացնել ըսելու համար : «Հերիք ալ զազաններ : հերիք է մինչեւ : հիմա մեր քաջածը : ազատութիւն կամ մահ կուգենք : այս վայրկեանիս» : Ստուգիւ շատ մեծ պարծանք մըն էր ազգի մը համար : երբ անիկա տառնց ու եւ ակնկալութեան : իր ուժին ու խելքին ապահոված՝ որոշում կուտար ինք իր ձեռքով հայրենիքի շղթաները փշրելու ազատութեան յրօշը Պուլկարիայ մէջ ձաճանեցնել :

Տաճիկ բանակը այս լուրը տանելուն : ճամբայ ելաւ «անհանդարտ» ժողովուրդը խաղաղեցնելու : Բայց զիւրին գործ չէր ստիկա : Ապստամբութիւնը թէեւ կանուխ ծագած էր բայց ապստամբապետերը ամէն ինչ ժամանակին պատրաստած ըլլալով թուրք զինոյնները չի պիտի յաշողէին անոնց մօտենալ : Մէկ կողմէ ապստամբութիւնը փայլակի նման տարածուած էր գրեթէ ամբողջ Սրէտնա-Կօրայի մէջ : եւ միւս կողմէ բոլոր ճամբաները աւրուած : կամուրջները փլած : հեռագրական թելերը կտրուած եւ ամենէն յարմար ու կարեւոր ռազմագիտական գիւղերը գրաւուած էին : Ինչ որ ապստամբներուն համար կրնար վնասակար ու

ցէր երգին ու երբ «Ա՛հ : սիրելի հայրենիք : քեզի համար պիտի կրուուի» երգը կերպուէր : «բառալիրը յուզում մը վրան եկաւ : աչքերը արեւնով շաղուեցան եւ մէջքի բէլօվէրը շօշափեց : երբ երգը մինչեւ վերջին տողը երգեցին : խուճըր նորէն նստարաններու վրայ նստաւ : Դէմքերը աւելի խաղաղ եղան : Սփոփիչ ու զովացուցիչ գոհացում մը : այս թշուառ թափառաւրջիկներու հոգեկան վերքերու վրայ : քաղցր պալատանի պէս ներգործեց :

Բողմուսութիւնը քաշուած էր : եւ նկուզի խորերը : տեսարանը դիտող քանի մը բուսանացիներու խօսքերը հասան :

— Պուլկարի պէջի : որ կը նշանակէ «արեւած պուլկարներ» :

Սանդուխի վերէն գալուկ զէմքով երիտասարդ մը երեւցաւ : բառական շքեղ հագուած : սիլիւնտով ու պատուով :

կին տակ : հանգիւպեցաւ Մէրսին Օրմանեանի կախով կուսացման համար կանխաւ մտքերը պատրաստելու :

Սակայն գերաշնորհ Օրմանեան պատրիարքը մեծ սխալ քայլ մը սկսած է առնել : Փառասիրութիւնն ալ շափ մը ունի : երկու ձմեռուկ մէկ անութի տակ չի սղմիր կրտէ առածը :

Սիւսի կաթողիկոսական աթոռը Օրմանեանի համար չէ : Հոն նամանաւանդ արդի պարագաներուն մէջ անհրաժեշտօրէն պէտք ունինք բանիբուն : գործօն : անյողողող կամքով օժտուած ազգասէր եկեղեցականի մը :

Տեսանք զինքը իր պատրիարքութեան շրջանին մէջ և կատարեալ գաղափար կազմեցինք իր գործունէութեան վրայ :

Այն : շունիք Պոլիս առժամապէս պէտք եղած սահմանադրական ժողովները : որոնք սանձեն զինքը ի հարկին իր յախուռն գործերուն մէջ : բայց կայ թուրքիոյ և արտասահմանի մէջ հայ հասարակութիւնը : որ զիտէ ուշ կամ կանուխ լսելի ընել տալ իր ձայնը :

Զգուշութիւն : Օրմանեան : ԳՆԳԱԿ

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԱՊՍՏԱՄԲՈՒԹԻՒՆԸ
(ՊՈԹԵՎԻ 25 ԱՍԵՆԱԿԻՆ ԱՌՅԻԻ)

Պուլկարիոյ յեղափոխութեան կեդրոնական կօմիտէին համար 1876 տարին ամենէն նշանակելի թուականն էր : երբ անիկա կարողացաւ իր գառն տաճաններուն եւ անկուռն ու յամառ գործունէութեան պտուղը քաղել : Իր անվախ ու արիասիրտ առաքեալները յաջողած էին իրովին իրենց պաշտօնը կատարելու : քարոզելով թուրքիոյ լուծին ենթակուած սալուկ պուլկար ժողովրդին մէջ ապստամբութեան ոգին եւ զայն համոզելով ձանձնալ իր բարոյական պարտականութիւնն : զոհուիլ իր հայրենիքի ազատութեան համար : Անոնք յաջողեցան մինչեւ այն աս-

Վեհ զգացումներ ու յիշատակներ հիմակ հաճի Տիմիթիէի : Թօթիւի : Բանակօթի հետեւորդներուն արտերը արթնցուցին : Պէտք էր այս զօրաւոր հոգեկան արեւածութիւնը ելք մը գտնային : զորս զեղուին քաջերուն նեղեալ ու վշտակոծ կուրծքերէն :

Յանկարծ գոռաց երգը : «Փողը կը հնչէ : եւ Պալքանը կը զնգայ» :

Այս ազգային երգի անուական շեշտերը : գինեւտունը լեցուցին : զուրս ցայտեցին փողօցը : եւ աւելի հեռուն թան : կարծես այս գեանափոր նկուզի նեղ անցքը : գաղտնի : և խորհրդաւոր այս մը ըլլար : ուրկից զուրս կելլային Սթէնթոններու աշմոնական ձայները : Գինեւտան դրան առջեւ խուճերամ ամբոխ մը կուտակուած էր եւ ամէն վարկեան կուելնար : Իսկ հրոսակները ոգեւորուած կը շարունակէին երգել : Ինքը ընթացման ոտքի վրայ կը մտնակ-

— Է՛, կենացուող : բայց ես ուր բանի եկայ : կուգենք գլխի կիրակի պարօցը ներկայացում մը տալ : Ձեռնով դերեր կառնէ :

— Ազգային նպատակով մըն է յեթէ անանկ է : ես կը մասնակցիմ ըսաւ հաճի :

— Ի զգային եւ գերազգային նպատակով իսկ : կը վերաբերի . . . պէտէ զգալի գուճար մը հաւաքել մալ դու մը :

Վրասիկով մէկէն կարեւոր զգայն նշուածք մը իր շուրջը նեւանց—մարդու մը : որ Սուլթան սպաննելու պիտի զրկուի—կամացում մը վերջացուց : Յետոյ փսփսալով ցածէն անոնց ամէն բան բացատրեց պուլկար յեղափոխութեան գործի համար ունենալիք ստոր մեծ նշանակութիւնը :

— Ընդունուած է : բոլորս ալ կը խաղանք :
— Ես թագաւորի գերը կ'առնեմ :

ԱԶԳԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

վրայ, որպէս զի դիւրաւ իրենց ձեռքը խաղալիք մը գարձենն, Այսպէս Եօաքիմի հրաժարումէն ետքը եկան հետզհետէ Եօաքիմի, հաշմանդամ մը, որ բնորոշութիւն տարի մը ետքը մեռաւ, Իրոնիոս, որ թոյլ ու անազգեցիկ մէկն էր: Նէօֆիդ, որ նշանակելի անկարողութիւն մըն էր: Անթիմոս որ կատարեալ օտարացի էր և վերջապէս կոտորուեցին, որ խելացի, կրթեալ բայց աննկարագիր մէկն էր և սինօդի մէկ քանի անդամներուն խաղալիքը եղաւ:

Երբ, անցեալ տարի Պոլսոյ յունական դեսպանը Աթոս այցելեց, Եօաքիմի հետ երկար տեսութիւն մը ունեցաւ որով ամէն անհասկցողութիւններն ու տարակոյսները պարզուեցան և անկից ի վեր, սրբի պատրիարքը ոչ միայն Ռուսիոյ, այլ և Յունաստանի ընտրելին եղաւ: Այս կրկնակ պաշտպանութեան շնորհիւ է որ հիմայ նորէն ընտրուեցաւ: Սուլթանը շատ կը բազմարայդ անձը հեռացնել, բայց կերեւայ թէ համաձայնութիւն չունեցաւ:

Եօաքիմ էր որ հիմնեց Յէնէրի մեծ վարժարանը, իրեն կը պարտին նաեւ Մակեդոնիոյ մէջ յունական դատարարականութիւնը: Ինք ուսեալ, ազատամիտ, հաստատակամ կղերական մըն է, կողմնակցութեան թշնամի և իր ըրածը գիտցող: Եթէ դարուս վերջին քառորդին մէջ իր նման կղերականներ կառավարած ըլլային հոգեւոր իշխանութիւնը, Յէնէր չի պիտի կորսնցունէր իր ազդեցութիւնը Թուրքիոյ մէջ:

ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ԶՈՂՆԵՐ

գրեց

Հագարոս Նահապետեան

Ունենալ փափագողները պէտք է դիմեն Զարպհանէլեան գրատան, Վառնա

ըսաւ Մաքէտոնսքին, որ չեմ գիտեր Վոյնիքովի ո՞ր թատերգութիւններու մէջ, անգամ մը թագաւորի դերը խաղացած էր: Ան դարձեալ կը բազմար թագաւորական վե՛ ստիկուսը ու սքանչացուցող զգալ:

— Ես ալ վոյվոտայի դերը կառնեմ, ըսաւ Մրավքան հեզութեամբ մը — ներկայացումի մէջ վոյվոտայ չկայ:

— Այ թողաւոր ոչ վոյվոտայ կայ, «Կորուսեալ Սթանքայի» ողբերգութիւնն է:

— Գու կորուսեալ Սթանքայի, եւ ձերացած Լալքայիդ ես խերն եմ տնիծէր, ատ տեսակ պառաւական խաղերուն ես չեմ մասնակցիր, գոչեց ցամամբ Մաքէտոնսքին, որ առաջին անգամ ըլլալով ատ անունը կը լսէր:

— Դուն ժէլիւ աւազակապետի դերը կառնես:

— Ի՞նչ, աւազակապետ կա՞յ:

— Այո, նախ կան կոիւներ,

«Արեւելք»-ի էտիրնէի թղթակիցը կը գրէ թէ, զինուորական գերձակ Սիլիստրէցի Խաչատուր, մեռնելով կառավարութեան վրայ իր ունեցած 2000 զրշ.ի պահանջը կտակեր է Ս. Թորոս եկեղեցիին: Տեղական իշխանութիւնը իսկոյն այդ գրամը յանձնեց թաղ. խորհրդին:

Նմանապէս ուրիշ հարուստ մը մեռնելով 4000 զրշ. կտակեր է ազգասաց հոգաբարձութեան, բայց ժառանգորդները դեռ գրամը չեն յանձնած եղեր: Ուրիշ կտակներ ալ եղեր են այս վերջերս նոյն քաղաքին մէջ:

— Տիկ. Միրառեւտեան, Իերայի աղջկանց արհեստանոցի երբեմնի վարիչը, մեռեր է, Պոյաճիգիւղի մէջ ուր կը դարձանուէր վերջերս: Հանգուցեալը իր արհեստական ձեռքերուն ա. մենափայլուն ապացոյցը տուաւ արհեստանոցի պաշտօնավարութեան շրջանին մէջ, որ իր օրով նախանձելի բարեկարգութիւն մը ունեցած էր:

— Նիկոմիդիոյ առաջնորդ Տ. Ստեփաննոս եպիսկոպոս Պոլիս եկեր է կարգադրելու համար նոյն քաղաքին ալգային գերեզմանատան կից դեռնին խնդիրը զոր կառավարութիւնը փորձած է գրաւել իբրեւ պարագուտ անտէր հող: Առաջնորդարանը իր սեպհականութիւնը հաստատող կարգ մը գիրքեր ունի եղեր, որոնք խնդիրը քննելու համար Պոլսոյ մէջ կամուզած յանձնաժողովին տրամադրութեան աակ գրուեր են:

— Ամասիայի Գլակ քահանայ Ծամբեան հոռոմէական եկեղեցիին ընդունեց է և հիմա ճիզուիթներու քով կը պաշտօնավարէ եղեր:

— Տրապիզոնի ազգային գործերը շատ ախոր կերպարանք

մը կը ներկայացնեն եղեր: Գրպարոցը կարգ մը յետադէմներու ձեռքին մէջ նոյնան դրութեան մը վերածուեր է, թէեւ նիւթական մեծամեծ զոհողութիւններ կը կատարուին: Ամբողջ քաղաքը երկու կուսակցութիւններու մէջ բաժնուած է, որոնց անվերջ պայքարներուն խաղալիք եղած են բոլոր ազգ. գործերը: Բայց ժողովուրդը որ ցարգ անտարբեր ականատես մը կը մնար այս երկու կուսակցութեանց արարքներուն, հիմա սկսեր է գործնականապէս միջամտել և ձեռք առնել ազգ. խնդիրներու կառավարութիւնը: Գաւառական ժողովի նոր անդամներ ընտրուեր են Կ. Մնացական, Ս. Եոյեան, Յ. Պըլըքիւն, Օ. Մախոխեան, Յ. Վ. Խաչեան, Խ. Սաթճեան, Լ. Խաչեան: Այս ընտրութիւնը շատ անախորժ եկեր է յետադիմականներուն:

— Բաղէչէն «Արեւելք»-ի կը գրեն թէ Տօմինիկեան կրօնաւորները հոն պիտի երթան եկեղեցի շինելու և վարժարան բանալու համար:

— Շապին-Գարահիսարի առաջնորդական խնդիրը կազադրելու համար, պատրիարքարանէն հարկ եղած հրահանգները զրկուեր են ընտրելիներու եռանուն ցանկով, որուն մէջ նշանակուած են Տէր Եզնիկ Մ. Վ. Գալբակեան, Տէր Սմբատ Մ. Վ. Սաաթեթեան և Տէր Տաճատ Մ. Վ. Ոսկանեան:

Նոյն քաղաքին տեղապահը որբանոցի մը բացման համար դիմումներ ըրեր է պատրիարքարան:

— Պարսից Շահը Բ. կարգի «Արեւ և Առիւծ» պատուանշանը շնորհած է Պարսից հիւպատոսարանին փաստաբան Յ. Պառաւեստի:

— «Մշակ» կը հաղորդէ թէ Պ. Ա. Ահարոնեան որ Լոզանի համալսարանին գրական-պատմական ճիւղը այս տարի աւարտած

է, հրաւիրուեր է Երեւանի թեմական դպրոցի վարչութեան կողմէ, յառաջիկայ շրջանին նոյն վարժարանին մէջ հայոց պատմութեան և գրականութեան դասերն աւանդելու:

— Կաթողիկոսը մայիս 13ին եպիսկոպոս ձեռնադրեր է հինգ վարդապետներ, որոնց ձեռնադրութեան մասին էջմիածնի Սինոտը դեռ իր կարծիքը չէ ներկայացուցած եղեր, ինչ որ կանխաւ անհրաժեշտօրէն պահանջել պէտք է եղեր:

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Թ Ո Ւ Ր Ք Ի Ա

Սուլթանը խոստացեր է ֆրանսայի դեսպանին ֆրանսական գործարաններուն յանձնարարել երկու պատերազմական նաւեր մեծագոյն տարողութեամբ: Ասով Ֆրանսան ալ իտալիոյ, Գերմանիոյ, Անգլիոյ և Մ. Նահանգաց համահաւասար առաւելութիւններ ստացած պիտի ըլլայ:

— Քարլսրուհէի զինագործարանին Կ. Պոլսոյ ներկայացուցիչը թուրք կառավարութեան իմաց տուեր է թէ ինքուած պայմանագրութեան համաձայն 3888000 փամփուշտ ճամբայ հանուած է դէպի Պոլիս:

— Թուրք կառավարութիւնը իմացած ըլլալով որ Հալէպի մէջ ամերիկացի միսիօնարներ անուղղակի ճամբաներով գետին մը գնեց և վրան դպրոց մը կառուցեր են, յիշեցուցեր է բոլոր իշխանութեանց խառն գործադրել այն օրէնքը որ կարգիլէ բոլոր օտարահպատակներուն եկեղեցիի կամ դպրոցի շինութեան ձեռնարկել մինչեւ որ կառավարութեան արտօնութիւն տրուած չըլլայ:

պայթիւններ ու արիւնհեղուքիւններ...

պայթիւններ ու արիւնհեղուքիւններ...

— Տեա՛ր, սիրած բանս, բոսա Մաքէտոնսքին, պիտերր ոլորելով, եւ արիւնարուտ նայուածքով մը:

— Տեա՛ր, սիրած բանս, բոսա Մաքէտոնսքին, պիտերր ոլորելով, եւ արիւնարուտ նայուածքով մը:

— Հաճի, դուն թաթարի դերը պիտ առնես:

— Հաճի, դուն թաթարի դերը պիտ առնես:

— Այնպէս ըլլայ, ըսաւ հաճին: Արդէն ես «Սթոյան վոյվոտայի» ներկայացումին մէջ Սրապին էի, հիմա ալ թաթար կըլլամ, ես կը շահիմ:

— Այնպէս ըլլայ, ըսաւ հաճին: Արդէն ես «Սթոյան վոյվոտայի» ներկայացումին մէջ Սրապին էի, հիմա ալ թաթար կըլլամ, ես կը շահիմ:

— Գեղի, Մրավքա... Ի՞նչ կուզես... որ տանք:

— Գեղի, Մրավքա... Ի՞նչ կուզես... որ տանք:

— Ինձի հրամանատարի պէս բան մը ըլլայ պարզութեամբ մը ըսաւ Մրավքան:

— Ինձի հրամանատարի պէս բան մը ըլլայ պարզութեամբ մը ըսաւ Մրավքան:

— Գեղի պառաւի դերը պիտի տանք, որովհետեւ քիչ մը կուզ ու ցած ես, Չայնդ ալ կը յարմարի... մի նայիր այնպէս, պառաւի դերը առաջնակարգ գեր մըն է, ես ձերուսի դերը պիտի խաղամ, Դուն, Տիմիթի, Եօվան վերցուր, իսկ դուն նէնով,

— Գեղի պառաւի դերը պիտի տանք, որովհետեւ քիչ մը կուզ ու ցած ես, Չայնդ ալ կը յարմարի... մի նայիր այնպէս, պառաւի դերը առաջնակարգ գեր մըն է, ես ձերուսի դերը պիտի խաղամ, Դուն, Տիմիթի, Եօվան վերցուր, իսկ դուն նէնով,

Վասիլիէի դերը, մնացածը երկրորդական եւ մանր դերեր են...

— Իսկ Սթանքան ո՞վ պիտի ըլլայ: Յանկարձ հարցուց Սթանքան, որ պուլկար թատերգական գրականութեան հոսանքին մէջն էր:

— Սթանքան:

— Այո, Սթանքան, աղջիկը...

— Ի՞նչ, աղջիկ ալ կա՞յ, հարցուց արիւնասնանգ Մաքէտոնսքին:

— Իրաւ որ, ըսաւ Վլաթիքով, քիչ մը մտածելով, մտքես էն գըլխաւորը կըլի է:

Յետոյ խուսքը աչքէ անցունելով, յարեց:

— Մարդ մը առնէ այդ դերը, դեռ առաջ մէկը...

Ուսուցիչը Պրըքովը գիտելով, դէմը առաւ:

Պրըքովը չէր ճանչար: Պատանիին դէմքը, մէկէն շառագունեցաւ:

ճանօթացնեմ, միջամտեց Մաքէտոնսքին շուտ մը — Պրըքով եւ Վլաթիքով:

— Ի՞նչ դուն բանաստեղծը չըլլա՞ս, հարցուց Վլաթիքով զարմացմամբ, եւ մեկնելով սեզմեց Պրըքովի ձեռքը — Ձեր գրուածները կարդացած եմ... ձերն են այնպէ՞ս չէ:

Պրըքով ալ աւելի կարմրեցաւ եւ շուարած մըմտաց:

— Այո, բայց բան մը չեն...

— Ուրախ եմ, շատ ուրախ, որ ճանօթացանք: Երբ ինկա՞ք հոս:

Թարգմ. Պ. ՍԻՐԷՄՃԵԱՆ

(Շարունակելի)

Ռուսական կառավարութիւնը մերժած է պուլկար կառավարութեան խնդիրը Միքայիլէանօի դատին վկաներն ու գատապարտեալներն լսելու համար: Արդէն կը պատուէր այս մերժումին, ուրկէ ու է ցրտութիւն կը կարծուի թէ չի պիտի յառաջ գայ Սօֆրաի և Պուքրէշի մէջ, որոնց յարաբերութիւնները զգալապէս կը բարելաւին:

Կ Ր Է Տ Է

Կրէտէի երեսփոխանաց ժողովին նիստը խիստ ազմկայօյջ եղեր է: Փափառէրու երեսփոխանը սաստիկ յարձակում գործեր է կառավարութեան վրայ, ըսեր է թէ չի կրնար պէտք եղածին չափ խիստ բառեր գտնել որակելու համար կառավարութեան ընթացքը: Այս վերջինը սաժանելի դրութեան մը մատնուած է: Յանձնախումբ մը կազմուեր է վարչական հաշիւները քննելու համար:

Ռ Ո Ւ Ս Ո Ւ Ա

Կասպից ծովը Սեւ ծովի հետ ջրանցքով հաղորդակցութեան մէջ գնելու ծրագիրը զոր ներկայացուցած էին Բեթերսպուրկի կառավարութեան, մայրաքաղաքին քաղաքական շրջանակներու մէջ ընդունելութիւն չի գտնելով, մերժուեր է:

Վրճակագրական տեղեկութեանց համեմատ 1882էն մինչև 1899 եւրոպական Ռուսիայէն Սերպիա գաղթած են 1,150,095 հոգի, որոնք երկրագործութեամբ կը զբաղին:

Ռուս կառավարութիւնը փութով կը զբաղի ռուսական միջնակարգ դպրոցներու և համալսարաններու մէջ մտցուելիք բարեփոխութիւններով: Ծրագրին մէջ մտցուցեր են հետեւեալ նոր առարկաները. հայրենագիտութիւն, օրէնսդիտութիւն և բնագիտական առարկաներ: Ուսման ընթացքը եօթը տարի պիտի ըլլայ, յունուարէն և լատիներէնը չորրորդ գասարանէն պիտի սկսի և միայն պարտաւորիչ պիտի ըլլայ իրաւաբանական և բժշկական համալսարանները յաճախել ցանկացողներուն: Միջնակարգ դպրոցները աւարտողներուն համար զինուորական կարեւոր արտօնութիւններ պիտի տրուին:

Չ Ի Ն Ա Ս Ս Ա Ն

Նոյովէ Վրէնիա կը յայտարարէ թէ զաշնակից տէրութիւնները չեն կրնար ներել որ անգլիական զօրքերը սե է պատրուակով շարունակեն գրաւել Փէշիկի նահանգը ընդհանուր

հեռացումէն ետքը, որովհետեւ ատրկա շինական տագնապը անվերջանալիօրէն պիտի երկարէ, արդեւք ըլլալով կայսեր Փէքին դառնալուն և նորանոր կնճոտութեանց տեղի պիտի տայ:

Անգլիական թերթերը կը գրեն թէ կայսրուհւոյն ծերութեան և տիրոջ տաքերուն հետեւանքով, արքայական ընտանիքին Փէքին վերադարձը մինչև սեպտեմբեր 1 պիտի յետաձգուի: Զին աստղաբաշխները այդ թուականը ճամբորդութեանց նպատաւոր կը նկատեն եղեր:

Փրանսական կառավարութիւնը սկսած է հարկ եղած միջոցները հողալ իր Զինաստանի զօրքերը հայրենիք վերադարձնելու համար: Զանազան ընկերութեանց վերաբերող ութը նաւեր վերադարձուեր են այդ նպատակաւ, որոնք մէկ քանի օրէն Թաքու պիտի մեկնին: Ծովակալ Բոթիէ մէկ քանի շաբաթէն Փրանսա պիտի դառնայ:

Թ Ր Ա Ն Ս Վ Ա Լ

Մատամ Պօթա, հակառակ կանխապէս տրուած լուրերուն որոչեր է մէկ քանի օր Անգլիոյ մէջ անցնիլ: Ինքն և է հրապարակագիր պիտի չընդունի:

«Մօրեննի փոթ» կը հաղորդէ թէ Տրվէթ նոր արշաւանքէ մը կը պատրաստուի դէպի Գաբ: Գրիւկէրի տրուած տեղեկագրի մը նայելով կուռելու կարող պօէրներուն թիւը 24,000ի կը հասնի:

Գաբի վրճակը բնաւ բարւոքած չունի, Գէթթաունի մօտ, Վօրքէսթրի մէջ նոր խառնութիւն մը ծագեր է անգլիացիներու և մալէզներու միջև: Ղինուոր մը սպաննուեր է և ուրիշ մըն ալ վիրաւորուեր: Մալէզներու մղկիթը այրեր է:

Հ Ո Ւ Ն Գ Ս Ր Ի Ա

Պուտաիէշտի մէջ խաչագողութեան հսկայ գործ մը երեւան եկեր է, ուրկէ քառասունները մեծ մասով աղքատ մարդիկ եղան են:

Քանի մը տարի առաջ ընկերութիւն մը կազմուեր է նպատակ ունենալով երիտասարդներու ամուսնութեան ատեն նախնական պէտքերը հոգալու համար պէտք եղած դրամը մատակարարել, եթէ այդ երիտասարդները ընկերութեան անգամ գրուած են 30—40 հէլլէր միայն վճարելով: Հաղարաւոր մարդիկ կանոնաւորապէս ամիսներով վճարեր են իրենց բաժնեգիրները, բայց ընկերութիւնը իր անդամներուն ու է վճարում ընելէ միշտ խոյս աը:

ուեր է, որովհետեւ միշտ գանձը դատարկ կը գտնուի եղեր, եկած գրամները գործադիր մարմինն անդամներուն գրպանները պարտապանելու պատճառաւ:

Հակառակ եղած բազմաթիւ գանդատներուն կառավարութիւնը այն ատեն միայն միջամտեց, երբ համոզուեցաւ առանց ու է կասկածի այդ ընկերութեան խարդախ գործունէութեան: Պաշտօնեայի մը յանձնուեր է գործին քննութիւնը, որուն արդիւնքով կըսուի թէ 60—80 անձեր ձերբակալուեր են: Ժողովուրդը այնքան յուզուած է այս խաչագողներու դէմ որ, իշխանութիւնը հազիւ կը յաջողի զայն զսպել շափաղանցութեանց չի գիմելու համար:

Մ Ո Ւ Թ Է Ն Է Կ Ր Օ

Ամիրթէաթրօֆ ռուս հրապարակագիրը որ Պալաքններու մէջ ճամբորդութիւն կը կատարէ, քանի մը օր Զէթիէ անցուցեր է, ու ընդունուեր է իշխան նիքոլայէն: Իշխանը պալքանեան երկիրները հետաքրքրող խնդիրներու վրայ խօսակցութեան մտեր է հրապարակագրին հետ:

«Ես կը սիրեմ ըսեր է, Սերպիոյ Ալէքսանտր թագաւորը, ազնիւ երիտասարդ մըն է, իր հայրը ինծի բնաւ հաճելի չէր, շատ եռասէր ու բնաւ աղքային զգացումի նշոյլ մը իսկ չէր կրէր: Ալէքսանտր շատ ազնիւ յատկութիւններ ունի, երբ Մոնթէնէկրօ եկաւ ամենուն սիրելի եղաւ:

Պուլկարիա քիչ մը հեռուները գնաց իր մակերոնական շարժումներուն մէջ բայց հիմա որ ռուսիա յայտնեց իր տհաճութիւնը Մակերոնիոյ մէջ պուլկար ապստամբութեան մը պայթումէն, այդ յուզումներ սկսան քիչ քիչ խաղաղիլ: Մոնթէնէկրօ այս վայրկեանիս խիստ զբաղած է ներքին խնդիրներով արտաքին գործերու մէջ խառնուելու համար:

Մեղի Սլաֆներուս, մանաւանդ Մօնթոնէկրօի համար Ռուսիա ամէն ինչ է: Անիկա մրակ ուժն է որ Սլաֆականութեան ապագան կրնայ երաշխաւորել: անկէ անջատուող Սլաֆները իրենց դատը կը կորսնցնեն, կը կորսնցնեն իրենց ազգութիւնն ու իտէալը: Սլաֆայօլօֆ հանձարի տէր մարդ մըն էր, իր գծախտութիւնը եղաւ սխալ ճամբու մէջ մտնելը, այդ պատճառաւ ալ կորսուեցաւ:

Ի Տ Ա Լ Ի Ա

Լէէն ժԳ. պապը որ հիւանդ ըլլալ կը կարծուէր, Քլէմսնդին սրահին մէջ 200 հիւր ընդունուեր է, և անոնց գլխաւորներուն հետ սեսակցութիւն ունեցեր է:

— Իտալական երեսփոխանու-

թիւնը Իտալիոյ թագուհիին ծննդեան առթիւ փոխանակ յանձնարում մը ընտրելու շնորհաւորութեան համար, խմբով պալատ ներկայացրեր են:

Ս Ե Ր Պ Ի Ա

Նիքոլայ Բ. ձարը պաշտօնապէս հրաւիրեր է Սերպիոյ թագաւորու թագուհին Ս. Բեթերսպուրկ պալատ, որպէսզի Սերպիոյ արքայական ընտանիքին և ժողովրդին հրապարակային ապացոյց մը տուած ըլլայ իր անփոփոք բարեացակամութեան:

Ն Ո Ր Կ Ո Տ Ո Ր Ա Մ

Այս վերնագրին տակ «Քրիստոսի» հետեւեալը կը հարկէ:

Արիւնալի ընդհարում մը տեղի ունեցեր է Բերգակ (Մուսկովի) բնակիչներուն և զօրքերուն միջև: Զօրքերն ու քիւրտները գիւղը պաշարեր են իրրթ թէ պահուած յեղափոխականները գտնելու համար, բայց այս վերջինները գիշեր ատեն խոյս տուեր են: Քիւրտները գիւղի թալլեր, երեք հայ սպաններ ու թը հոգի ալ վիրաւորեր են:

Միթէ բուր հայոց շարժումներուն պիտի սպասեն միջամտելու համար: Ժամանակ է որ Եւրոպայի արմիր Գաղանը տապալէ:

Խմբ. «Բո Արիւնալի»

Գ Ա Լ Ո Ւ Ս Ս Ա Ր Տ Ի Ր Ո Ս Ե Ա Ն

Կ Օ Շ Կ Ա Կ Ա Ր (Ուղիցս «Ձար Պօրիս»)

Կը պատրաստէ ամեն ձեւով ընտիր ճաշակով կօշիկներ, յանձնարարութիւնները փութով ճշտութեամբ կը կատարուին: Իր կը խնդրուի յարգոյ յաճախ խորհնրէն որ անգամ մը բարեհաճ հաճիլ փորձել մեր կօշիկները ճամուրելու համար անոնց գիտնալով թեան ու ճաշակաւորութեան:

Գիները խիստ դիւրամաշնչելի են:

Տ Ի Գ Ր Ա Ն Ե Ր Կ Ա Թ
Էջ մը հայ առաքանիքի գրեց
A. de R...
Ունենալ փափազողները պէտք գիմեն՝
Մարտիրոս Պիլգիկեան
փոսթ աէսթանթ Փրանսէզ
Եգիպտոս Աղէքսանդրիա

Գ Ո Ւ Թ Ա Ն
Հանդես անխայ, հոյազորճակով
գիտական և արուեստագիտական
Հիմնադիր տնօրէն
Գառնգիլի Գ. Մեծաստեղան
Հրատարակուած է Գ.րգ թիւը
շահեկան բովանդակութեամբ
Տարեկան բաժնեկիւն 12 ֆր. գի. հա.
մել հիմնադրին, 23 rue de la Collegiale
PARIS

ОТГОВОРНИКЪ:
Д-ръ МЪГЖРДИЧЪ ВАРГАНЪ
Печ. Взаимность — Варна.